

ONTWERP RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 1020555

Onderwerp:	GGD NOG Programmabegroting 2026
Programma:	4. Zorgen en samenleven

Forum:	Technisch blok (hamerstuk)	
Portefeuillehouder	Jasper Bloem	
Inlichtingen bij:	Amerongen, Carla van	
	Telefoonnummer: 14 0575	E-mailadres: info@zutphen.nl

Soort bevoegdheid:	Overig
Beleidsvrijheid:	Beperkt
Programmabegrotingswijziging:	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:

1. In te stemmen met de concept Programmabegroting 2026 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland, en de zienswijze met daarin de volgende kernpunten:

- a. waardering voor de inzet die de GGD toont om te komen tot indicatoren en tot bezuinigingsscenario's;
- b. onze terughoudendheid als het gaat om gemeentelijke bezuinigingen op de GGD, nu er ook landelijk al zo veel op GGD-taken bezuinigd wordt;
- c. onze wens om, als er toch gemeentelijke bezuinigingen komen, niet te bezuinigen op preventietaken voor inwoners, maar eerder op interne bedrijfsvoering.

2. Kennis te nemen van de Jaarrekening 2024 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland.

Inleiding

GGD Noord- Oost-Gelderland

Onze gemeente neemt deel aan de ‘Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland’ (hierna: GGD NOG). Dit is een gemeenschappelijke regeling (GR) van 22 gemeenten in het werkgebied Noord- en Oost-Gelderland (‘van Harderwijk tot Winterswijk’), met het hoofdkantoor in Warnsveld.

De gemeente is verplicht een aantal taken onder te brengen bij de GGD, zoals bijvoorbeeld infectieziekten bestrijding, epidemiologie, gezondheidsbevordering, medische milieukunde, en de GGD-inzet bij ongevallen en rampen.

De GGD voert ook taken uit, zoals de jeugdgezondheidszorg 4-18 jaar, waarbij gemeenten op basis van de wet meer vrijheid hebben om te kiezen wie de taak uitvoert. Bovenstaande taken worden uitgevoerd vanuit de inwonerbijdrage, zoals die in de Programmabegroting genoemd wordt. Daarnaast kopen gemeenten of sub-regio's ook extra taken in bij de GGD, zoals bijv. voor het Integraal Zorgakkoord of het Gezond en Actief Leven Akkoord.

Programmabegroting 2026

De raad wordt jaarlijks in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar voren te brengen over de ontwerpbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente Zutphen aan deelneemt. Dit voorstel betreft de Programmabegroting 2026 van de GGD NOG.

Ons advies is om in te stemmen met de Programmabegroting, en in de zienswijze de volgende punten te benoemen:

- waardering voor de inzet die de GGD toont om te komen tot indicatoren en tot bezuinigingsscenario's;
- dat wij terughoudendheid willen tonen ten aanzien van gemeentelijke bezuinigingen op de GGD, in het licht van de landelijke bezuinigingen op gezondheidspreventie en de pandemische paraatheid en de gevolgen daarvan voor de GGD.
- dat als er toch gemeentelijke bezuinigingen zouden komen, dat wij er dan voor pleiten om niet te bezuinigen op preventieactiviteiten richting inwoners, maar eerder op de interne bedrijfsvoering.

In de bijlage vindt u een concept zienswijze.

Jaarrekening 2024

De jaarrekening 2024 van de GGD NOG is ter informatie bijgevoegd. Het saldo is €170.000 negatief als gevolg van hogere lasten voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (Europese aanbesteding en implementatie van nieuwe software kinddossier, locatiehuur, en extra aantallen). Er is in 2025 een onderzoek gestart naar een toekomstbestendige jeugdgezondheidszorg, waarbij zowel gekeken wordt naar de GGD, als naar de aanbieders van jeugdgezondheidszorg 0-4. De kosten voor de jeugdgezondheidszorg worden daar ook in mee genomen.

Van het tekort over 2024 wordt een deel (€ 46.000) gedekt vanuit de algemene reserve van de GGD. Het restant van het tekort (€ 124.000) wordt verdeeld over de gemeenten, om te voorkomen dat de algemene reserve van de GGD onder de 100% komt. Voor Zutphen komt dit uit op circa € 9.000. Daarnaast moet Zutphen € 3.351 nabetalen als gevolg van naberekening (op grond van het werkelijke inwoneraantal).

Beoogd effect

1. De raad informeren over de jaarrekening en de ontwerpbegroting van de GGD als gemeenschappelijke regeling, zodat de raad in de gelegenheid is om hierover een zienswijze kenbaar te maken. Zo kan de raad invloed uitoefenen op het stellen van financiële en inhoudelijke kaders voor de gemeenschappelijke regeling, waaraan wij als gemeente Zutphen deelnemen.
2. Passende financiële en inhoudelijke kaders voor de GGD NOG, die de GGD in staat stellen de gezondheid van onze inwoners te bevorderen, beschermen en bewaken.

Argumenten

1.1 De Programmabegroting sluit aan bij onze lokale doelstellingen en speelt in op de landelijke en actuele ontwikkelingen.

Inhoudelijke speerpunten in de Programmabegroting, zoals die ook in de GGD Bestuursagenda 2023-2027 zijn vastgesteld, zijn:

- Vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen;
- Mentale gezondheid
- Gezonde Leefstijl
- Gezonde fysieke en sociale leefomgeving.

Dit sluit goed aan bij de gemeentelijke doelstellingen uit de Nota Lokaal gezondheidsbeleid 2020-2025 en het lokale Integraal Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) 2024-2026.

De algemene speerpunten voor 2026 in de Programmabegroting zijn:

- het versterken van veerkracht en weerbaarheid van de inwoners
- structureel en integraal werken aan gezondheidsbevordering.

Dit sluit goed aan op de actuele ontwikkelingen met betrekking tot weerbaarheid en veerkracht. En het sluit goed aan bij het verzoek dat onze gemeente meermaals in de zienswijzen heeft gedaan om meer accent op gezondheidsbevordering te leggen.

Daarnaast benoemt de GGD in de Programmabegroting ook de relevante actuele ontwikkelingen als het gaat om de financiën, aanpassing van wettelijke taken en de bredere maatschappelijke context en hoe de GGD daar op in wil spelen.

1.2. De GGD heeft de belangrijkste aandachtspunten uit de eerdere zienswijzen van gemeenten op de Uitgangspuntennota opgepakt.

Er zijn, op verzoek van meerdere gemeenten die zich genoodzaakt zien te bezuinigen vanwege het ravijnjaar 2026, door de GGD bezuinigingsscenario's opgesteld. De planning is dat het Algemeen bestuur van de GGD hier in november 2025 een besluit over neemt. De resultaten hiervan zullen dan verwerkt worden in de eerste begrotingswijziging voor 2026. Daarnaast is de GGD in afstemming met gemeenten aan de slag om tot goede indicatoren te komen. Ook dit was een punt waar veel gemeenten, waaronder Zutphen, om gevraagd hebben in eerdere zienswijzen.

1.3 Wij willen de GGD in staat stellen haar taken in het bevorderen, beschermen en bewaken van de gezondheid van onze inwoners goed uit te kunnen blijven voeren.

De GGD benoemt in de Programmabegroting de financiële uitdagingen door de rechtstreekse bezuinigingen van de rijksoverheid op GGD-taken zoals pandemische paraatheid en infectieziektebestrijding, en seksuele gezondheid. En door de ontwikkelingen bij de forensische geneeskunde. Als de bezuinigingen van de rijksoverheid onverkort doorgaan, betekent dat al een grote bezuiniging voor de GGD. Als de gemeenten dan tegelijkertijd ook gaan bezuinigen, zal dit naar verwachting ten koste gaan van de gezondheidstaken voor de inwoners en van de stabiliteit van de GGD als organisatie. Daarom vragen we in onze zienswijze terughoudendheid als het gaat om het stapelen van bezuinigingen bij de GGD.

1.4 Wij hechten veel belang aan gezondheidspreventie.

Wij hechten veel belang aan gezondheidspreventie, omdat dit bijdraagt aan de gezondheid van onze inwoners en aan het beperken van maatschappelijke kosten door gezondheidsklachten. Daarom zouden we de activiteiten voor gezondheidspreventie overeind willen houden en eventueel noodzakelijke bezuinigingen zoveel mogelijk op andere onderdelen zoeken, zoals de overhead.

Kanttekeningen

1. In een gemeenschappelijke regeling met 22 gemeenten heeft de zienswijze van één gemeente vaak maar een beperkt effect.

Omdat het bij de GGD om een grote gemeenschappelijke regeling gaat, met 22 gemeenten, is de individuele invloed van één gemeente over het algemeen beperkt. Toch is het wel belangrijk om de zienswijze te geven. Als het bestuur van de GGD de punten inhoudelijk goed vindt, of als blijkt dat een meerderheid van gemeenten dezelfde punten inbrengt, dan leidt het wel tot aanpassingen.

Financiën

Het indienen van een zienswijze heeft op zich geen financiële consequenties.

Programmabegroting 2026

Als de Programmabegroting 2026 van de GGD in september 2025 door een meerderheid van het AB-GGD conform wordt vastgesteld, dan zijn er wel financiële consequenties.

De gemeentelijke inwonerbijdrage aan de GGD voor 2026 bedraagt dan €1.149.538. Dit past binnen de gemeentelijke meerjarenbegroting als deze geïndexeerd wordt met de voorgenomen 3,5% ten opzichte van 2025.

Daarnaast spelen er nog de volgende financiële ontwikkelingen in de bekostiging van de taken van de GGD voor 2026.

- Bezuinigingen rechtstreeks van het rijk naar de GGD, zoals voor pandemische paraatheid;
- Uitbreiding van taken en bijkomende bekostiging via de gemeente, zoals voor de uitbreiding van het rijksvaccinatieprogramma voor de jeugd en voor de gemeentelijke schouwartsen. Er zullen hiervoor naar verwachting extra middelen in het gemeentefonds komen. Die zal de gemeente door moeten geven aan de GGD voor de uitoefening van deze wettelijke taken. Het is nog niet bekend of dit kostendekkend zal zijn. Deze kosten zijn nu nog niet in de inwonerbijdrage verwerkt.
- De bekostiging van de inzet voor seksuele gezondheid loopt tot nu toe rechtstreeks van rijk naar GGD. Het rijk gaat hier naar verwachting 10% op bezuinigen. En het budget gaat mogelijk via het Gemeentefonds lopen. In dat geval moet ook dat budget doorgegeven worden aan de GGD.
- Er wordt momenteel onderzoek gedaan naar een toekomstbestendige jeugdgezondheidszorg. Afhankelijk van de uitkomsten en besluitvorming hierover, zou dit financiële gevolgen kunnen hebben (besparingen of mogelijk benodigde tijdelijke investeringen). In dat geval zal hierover eerst een passend besluitvormingstraject binnen de gemeente gevolgd worden.
- Er loopt nu een traject bij de GGD waarbij de GGD, op verzoek van meerdere gemeenten, bezuinigingsscenario's heeft opgesteld. Het gaat om bezuinigingspercentages van 0%, 1% en 4,6%. De planning is dat het Algemeen bestuur van de GGD hier in november 2025 een besluit over neemt. De resultaten hiervan zullen dan verwerkt worden in de eerste begrotingswijziging voor 2026.

Jaarrekening

Als gevolg van de jaarrekening 2024 moet de gemeente Zutphen in 2025 een nabetaling doen aan de GGD, vanwege de nacalculatie van het inwoneraantal in 2024 en omdat Zutphen naar rato meebetaalt aan het tekort van de GGD over 2024. Het gaat in totaal om € 12.300. Dekking hiervoor is mogelijk binnen het budget 2025 voor de Gewestelijke Gezondheidsdienst.

Communicatie

Geen actieve externe communicatie. Wel communicatie naar de GGD; zie hiervoor onder 'uitvoering'.

Uitvoering

Na besluitvorming van de raad over de zienswijze, zullen wij de zienswijze aan de GGD sturen. De deadline voor indienen van de zienswijze is 8 juli 2025.

Het Dagelijks Bestuur van de GGD zal, voordat de Programmabegroting 2026 op 10 september 2025 wordt vastgesteld, de gemeenteraad informeren wat er met de zienswijze wordt gedaan.

Evaluatie

Tussentijdse evaluaties over de voortgang en inhoud van de taken van de GGD zijn er gedurende het jaar in het Algemeen Bestuur en deels ook bij de jaarstukken.

Bijlagen

1020555 - bijlage 1 - zienswijze programmabegroting 2026 GGD NOG

1020555 - bijlage 2 - Concept-Programmabegroting 2026 GGD NOG1020555

1020555 - bijlage 3 - Jaarrekening 2024 GGD NOG

Stukken die ter inzage liggen

BESLUIT

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van DATUM met nummer 1020555;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

b e s l u i t:

1. In te stemmen met de concept Programmabegroting 2026 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland, en de zienswijze met daarin de volgende kernpunten:

- a. waardering voor de inzet die de GGD toont om te komen tot indicatoren en tot bezuinigingsscenario's;
- b. onze terughoudendheid als het gaat om gemeentelijke bezuinigingen op de GGD, nu er ook landelijk al zo veel op GGD-taken bezuinigd wordt;
- c. onze wens om, als er toch gemeentelijke bezuinigingen komen, niet te bezuinigen op preventietaken voor inwoners, maar eerder op interne bedrijfsvoering.

2. Kennis te nemen van de Jaarrekening 2024 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland.

Aldus besloten in de openbare
vergadering van de raad van de gemeente
Zutphen, gehouden op:

De voorzitter,

de griffier,